9. Яремчук В.О. Окремі проблеми проведення експертизи зброї та слідів і обставин її використання. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. Том 31 (70) Ч. 3 № 2 2020. С. 144-148.

Савчук Маргарита Василівна,
судовий експерт відділу
пожежотехнічних досліджень
Київського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

ПРОБЛЕМАТИКА ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОФІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практична складова – основа успішної підготовки здобувачів вищої освіти, адже з-поміж основних завдань, що наразі постають перед закладами вищої освіти, є формування високоефективних, практико-орієнтованих освітніх програм, які містять, насамперед, практичну складову й направлені на підготовку висококваліфікованих випускників.

Розглядаючи проблематики щодо практичної складової підготовки, можна відокремити одну з основних, а саме: застосування на практиці криміналістичної фотографії.

Під час розслідування кримінальних правопорушень криміналістична фотографія використовується як засіб фіксації або дослідження тих явищ і матеріальних об'єктів, з якими доводиться мати справу слідчому або судовому експерту і які можуть мати доказове значення, але здебільшого працює все навпаки. На даний час постало питання в якості наданих на дослідження фотозображень, через які здебільшого продовжується термін виконання судових експертиз.

Як було зазначено вище, фіксація є важливим критерієм для подальшого розслідування кримінальних правопорушень, то згадаємо, які ж прийоми ми застосовуємо під час огляду місця події:

- орієнтуюча фотозйомка – фотографування місця події відносно навколишньої обстановки, місцевості чи приміщення. Завданням такого фотографування є відображення зовнішніх умов та обставин розслідуваної події або її окремих стадій. Знімки повинні показати особливості, специфіку, характер обстановки, яка оточує місце події, те, що оточує і з чим пов'язаний об'єкт зйомки;

- оглядова фотозйомка – це фіксація безпосередньо місця події, тобто ділянки місцевості (приміщення), на якому відбувалася розслідувана подія та залишилися сліди, що містять інформацію про

цю подію. Основною метою оглядової фотозйомки є фіксація розміщення об'єктів, проти яких направлені злочинні дії, наслідків події, слідів, речових доказів і розміщення предметів обстановки місця події відносно один одного;

- вузлова зйомка являє собою фотографування групи предметів, окремого предмета або ділянки території, що мають найбільшу кількість ознак матеріальних слідів події. Вузлові знімки фіксують фрагменти обстановки місця події. На знімках необхідно показати форму, розташування об'єктів на місці події та відносно один одного;

- детальна зйомка – це окремі предмети, сліди: фіксуються їх форма, стан, структура, деталі та особливості. Масштаб і напрямок детальної зйомки повинні забезпечити фіксацію та роздільне сприйняття всіх ознак і особливостей об'єкта зйомки [1].

Саме через непрофесійне застосування даних прийомів фотозйомки на місці події, питання якості проведення судових експертиз лишається відкритим, можливо через те, що у профільних закладах вищої освіти інколи виділяють недостатню кількість годин саме на практичні заняття.

Для посилення практичної складової, теорія має відходити на другий план, а постійна робота над вдосконаленням фотозйомки для якої потрібні ресурси та бажання застосовувати професійні навички в роботі повинна бути на першому місці.

Єдиний шлях розв'язання цієї задачі – органічне поєднання в освітньому процесі комплексних теоретичних навичок, які переплітаються з практичними і саме з таким багажем повинно бути відпрацювання на навчальних полігонах, тобто впровадження поетапної підготовки студентів.

Кожен етап практичного навчання має чітко окреслену мету і вирішує конкретні завдання. Конкретні види практики мають закріплювати ті знання, які студент отримує впродовж вивчення теоретичних ресурсів.

Отже, щодо питань практичної підготовки можна виокремити наступні принципи:

1. зворотній зв'язок теоретичного навчання та практики, водночас особливу увагу з точки зору реалізації цього принципу слід приділяти оформленню результатів практики. У той же час і повинно будуватися так, щоб практичний досвід студентів постійно актуалізувався;

2. послідовність – поетапне оволодіння усім комплексом професійних функцій, умінь і навичок; змістовний зв'язок усіх видів

практик, коли засвоєння нового здійснюється на основі досвіду, здобутого студентами на попередніх етапах практичної підготовки;

3. включення студентів в різноманітні види діяльності – поступове ускладнення завдань різних видів практики, розширення спектра професійних ролей і видів діяльності;

4. партнерство – створення в ході практики таких умов, за яких відносини між студентом і керівником практики будуються на пріорітеті довіри і співпраці;

5. гнучкість – врахування інтересів і потреб як студентів, так і керівників практики у виборі місця її проходження, є а особливо змісту індивідуальних завдань певного виду практики.

Можемо зробити такий висновок, що правильно виявлене та зафіксоване місце події, а також правильно зафіксовані речові докази є основою для успішного подальшого формування гіпотез та версій під час розслідування кримінальних правопорушень, яке закладено в основі співпраці органів Національної поліції та Експертної служби в яких необхідні висококваліфіковані спеціалісти, які мають обмінюватися достовірною, важливою зібраною інформацією, а ще одними обов'язковими критеріями є обмін досвідом та постійний контроль за виконанням службових завдань.

Список використаних джерел

1. Криміналістика : підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Право, 2020. 752 с.

2. Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 2 травня 2023 року № 510. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1055-23/conv#n2.

Садовничий Богдан Олександрович,
аспірант заочної форми навчання кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ

НЕОБХІДНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ ТЕРМІНУ «ПОТЕНЦІЙНА НЕБЕЗПЕКА»

На тлі військово-політичної та соціально-економічної ситуації в Україні, яка характеризується складним, суперечливим, синкретичним періодом, пов'язаним із збройною агресією з боку рф [1], відбуваються зовнішні та внутрішні політичні процеси, що